

1.04 Strokovni članek

UDK 930.25:69:614.21(497.4)"1966/1975"

Prejeto: 1. 2. 2018

Gradnja UKC 1966–1975 Gradivo o Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana

ŽARKO ŠTRUMBL

višji svetovalec

Arhiv Republike Slovenije

Zvezdarska 1, SI-1102 Ljubljana

e-pošta: zarko.strumbl@gov.si

Izveleček

Avtor je poskušal v tem prispevku predstaviti gradnjo Univerzitetnega kliničnega centra, Onkološkega inštituta in adaptacijo nekaterih bolnišnic v Sloveniji na podlagi gradiva, ki ni neposredno vezano na samo gradbeno dokumentacijo in tudi ni bilo evidentirano pri takratnih glavnih pisarnah, ampak ga je kot delovno gradivo dobival g. Marjan Oblak kot član različnih komisij na takratnih sekretariatih oziroma komitejih. Samo gradivo se je kot tako ohranilo in bilo proglašeno za arhivsko, ker pokaže, kako je sama gradnja potekala, razne probleme v zvezi s financiranjem in delovanje Investicijskega sveta za izgradnjo kliničnega centra, katerega gradivo pa ni ohranjeno.

Abstract

THE CONSTRUCTION OF UNIVERSITY MEDICAL CENTRE
LJUBLJANA 1966-1975

ARCHIVAL RECORDS ON THE UNIVERSITY MEDICAL CENTRE LJUBLJANA

The author attempted to present the construction of the University Medical Centre in Ljubljana, the Institute of Oncology, and the adaptation of certain hospitals in Slovenia. He bases his research on records that are just indirectly related to the building documentation and were not recorded by the then Main Administrative Office. They were given, as work material, to Mr. Marjan Oblak, who at the time was a member of various commissions and committees at the secretariats. The records were preserved and declared as archival records because they show the progression of the construction, various difficulties related to financing, and the activities of the Investment Council for the Construction of the Medical Centre, whose records are not preserved.

Ključne besede:

Univerzitetni klinični center, Onkološki inštitut v Ljubljani, gradnja, investicijski svet, Marjan Oblak

Key-words:

University Medical Centre, the Institute of Oncology in Ljubljana, construction, Investment Council, Marjan Oblak

Uvod

V okviru fonda SI AS 1116 Ministrstva za finance hranimo tudi gradivo, ki ni nastalo kot del pisarniškega poslovanja, ampak je nastalo v zvezi s službovanjem in delom uslužbenca podsekretarja Marjana Oblaka, ki je bil zaposlen nazadnje na Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun SRS. Pred tem je deloval kot pomočnik republiškega sekretarja za finance. Njegova življenjska pot se je tikala bolj ali manj finančnega področja. Najprej je bil zaposlen v Tkalnici Škofja Loka in Predilnici Litija. Po strokovnem izpopolnjevanju se je zaposlil v Narodni banki Škofja Loka, nato v podružnici Narodne banke v Litiji, kjer je postal šef blagajne in likvidature ter vodja referata za izvrševanje proračunov. Od leta 1957 do leta 1967 je bil vodja davčne uprave ObLO Litija, načelnik oddelka za finance in načelnik oddelka za gospodarstvo in finance. Od leta 1967 do 1968 je bil pomočnik direktorja Zdravstvenega doma Litija, od 10. 12. 1968 dalje pa je bil pri Republiškem sekretariatu za finance SRS vodja sektorja za izvajanje republiškega proračuna in davčni inšpektor, načelnik oddelka in 22. 3. 1973 je deloval kot pomočnik republiškega sekretarja za finance. To delo je opravljal do 13. 2. 1975, ko je bil imenovan za republiškega podsekretarja v Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun SRS. To je opravljal do 30. 11. 1979, ko je bil tudi upokojen.¹ Ker se je ukvarjal v glavnem s financami, je bil dodeljen tudi v razne komisije, kjer je dobival različna gradiva za seje, ki jih je zbiral in odlagal najprej v svoji pisarni, ko pa se je teh nabralo in niso bile več potrebne za tekoče službeno delo, jih je odlagal v arhivu Ministrstva za pravosodje, ki se je nahajal v isti stavbi in je pokrival gradivo šestih ustvarjalcev, ki so se nahajali v isti stavbi na Župančičevi 3 v Ljubljani. Tam ga je takratni arhivar tudi zbiral in posebej odlagal. Kot tako v bistvu ni bilo arhivsko gradivo, ker je obsegalo različne tematike, v glavnem s področja dela, ki ga je opravljal. Samo gradivo sega med leti 1964-1978 in obsega različne tematike.² Med njimi posega tudi

¹ Ministrstvo za pravosodje RS, Personalna mapa, št. 1/a-20/75.

² Prim.: obdavčitve, proračunska poraba občin, prispevki iz obrtne in gospodarske dejavnosti, proračunski dohodki, davki od stavb, katastrski dohodek, prometni davek, varstvo borcev prekomorcev, proračun Slovenije, gradivo Koordinacijske komisije Izvršnega sveta Skupščine SRS za vprašanja s področja uprave in dela, Komisija za vprašanja računalništva v javni upravi, Republiški računski center, Radio Jugoslavija, proračun federacije, negospodarske investicije: Centralna tehniška knjižnica, Zaporj Ljubljana, Zaporj Radovljica, Zaporj Novo mesto, KPD Ig, Odprti oddelek Zaporj Maribor, pravosodni organi, Zaporj Celje, Pokrajinski arhiv Koper, Arhiv Slovenije, Drama SNG Ljubljana, Slovensko narodno gledališče, SNG Drama Ljubljana, Delovno zaščitni zavod za mlajše invalide Ponikva pri Dobropolju, Republiški računski center Ljubljana (Elektronski center Ljubljana, Računski center CDC, Elektronski računski center, ERC - Elektronski računski center), Fakulteta za elektrotehniko Ljubljana, Vzgojno-poboljševalni dom Radeče, Vzgojni zavod Ljubljana, Vzgojni zavod Gornji Logatec, Študentska stanovanjska stolpiča E-2 in E-3 v Študentskem naselju v Ljubljani, Zavod za revmatične in srčne rekonvalescente za mladino »Dr. Marko Gerbec« Šentvid pri Stični, Center za rehabilitacijo in varstvo slepih in slabovidnih Slovenije Škofja Loka, Študentski paviljon - Študentski dom - Ambulanta Maribor, Vzgojno-izobraževalni zavod v Veržeju, Center za rehabilitacijo slepih in slabovidnih Slovenije, Višja šola za zdravstvene delavce Ljubljana, Dom gojenk Višje šole za zdravstvene in višje šole za socialne delavce Ljubljana, KPD Dob, Hidrometeorološki obmorski observatorij, Klub poslancev Ljubljana, Dom gluhih Slovenije, Center za rehabilitacijo in varstvo slepih in slabovidnih Slovenije Škofja Loka, Dijaški dom Koper, Dom za študente podiplomskega študija na Univerzi v Ljubljani, Dom gluhih Slovenije v Ljubljani, Klub poslancev Ljubljana, Hidrometeorološki obmorski observatorij Koper, Dom gojenk Višje zdravstvene šole Ljubljana, Višja šola za socialne delavce Ljubljana, Višja šola za zdravstvene delavce Ljubljana, Vzgojno-izobraževalni zavod v Veržeju, Študentski dom in paviljon ter ambulanta Maribor, Delovno varstveni zavod Ponikve, Videm - Dobropolje, Veterinarski zavod SRS, Geodetski zavod SRS, Vojaški dijaški dom Ljubljana, Hidrometeorološki zavod SRS; Zavod za spomeniško varstvo SRS, Dom vojaških vojnih invalidov ZZB NOV Slovenije, Zavod za statistiko SRS, Pedagoška akademija Maribor, Arboretum Volčji Potok, Biotehniška fakulteta, Vzgojni zavod Slivnica, Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, Pedagoška akademija

na področje zdravstva, na katerem se nanaša na naslednje zdravstvene institucije:

- **Bolnišnica Koper,**
- **Splošna bolnišnica Maribor,**
- **Bolnišnica Nova Gorica,**
- **Onkološki inštitut Ljubljana,**
- **Splošna bolnica Maribor,**
- **Splošna bolnišnica Murska Sobota,**
- **Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj,**
- **bolnišnice v Sloveniji,**
- **Splošna bolnišnica Trbovlje,**
- **Splošna bolnišnica Slovenj Gradec.**

Bil je član Sveta delovne skupnosti Republiškega sekretariata za finance, član Medrepubliškega komiteja za finance, ukvarjal se je s prispevki federaciji, prometnemu davku, dajal predloge k zveznemu proračunu, dajal mnenja k zakonu o financiranju federacije, bil je član **Investicijskega sveta za izgradnjo kliničnega centra v Ljubljani**. Od tod se je nabralo tudi veliko gradiva, ki se nanaša na samo izgradnjo kliničnega centra.

Zgodovinski pregled nastanka UKC Ljubljana

Jožef II. je že leta 1786 obiskal Ljubljano. Takrat se je tudi zavzel za ustanovitev bolnišnice v Ljubljani. Čez dve leti je podpisal odlok o ustanovitvi Civilne bolnice v Ljubljani. Ta naj bi bila v samostanu diskalceatov v Ajdovščini, vodenje pa so prevzeli usmiljeni bratje iz Trsta. Po odhodu Francozov l. 1813 je bolnišnico v Ajdovščini prevzela mestna občina, leta 1849 pa dežela Kranjska. 1865. je bila odprta otroška bolnišnica v Poljanah. Ker je bila omenjena bolnica premajhna, je deželni zbor sprejel odločitev o gradnji nove Deželne bolnice, ki se je začela l. 1893 in je bila l. 1895 tudi dokončana. Med obema vojnama je skrbništvo nad njo prevzela vlada v Beogradu, ki pa ni skrbelo za izgradnjo novih bolnic ali razširitev starih. Leta 1927 je prišla bolnica pod upravo ljubljanske oblastne samouprave. Takrat so se napravili tudi načrti za njeno širitev. Po letu 1945 se je situacija popravila. Šele 13. 7. 1966 se je začela gradnja osrednje stavbe kliničnega centra. Prvotno so predvideli celo stolpnico z devetnajstimi nadstropji in 896 bolniškimi posteljami, končni projekt pa je bila izgradnja osmih nadstropij s 1.100 bolniškimi posteljami. Sama gradnja je trajala 10 let, slovenska otvoritev pa je bila 29. 11. 1975.

Klinične bolnice so imele leta 1970 pred vselitvijo v novo stavbo 2.800 postelj, sprejele so 1.328.611 bolnikov, oskrbnih dni je bilo 70.311, povprečna ležalna doba 18,9 dneva. Zaposlenih so imele 2.387 oseb, od tega 258 zdravnikov in 467 medicinskih sester. Konec leta 1994 je imel klinični center vse skupaj 3.696 bolniških postelj, zdravljenje je nudil 96.756 bolnikom. Oskrbnih dni je bilo 1.074.195, povprečna ležalna doba pa 11,10 dneva. Zaposlenih

Ljubljana, Splošna bolnišnica Trbovlje, Zavod za duševno in živčne bolne Hrastovec-Trate, Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana, Društvo slovenskih pisateljev, Elektrogospodarski šolski center »Branko Brelih« Nova Gorica, Kmetijska šola Maribor, Elektrogospodarski šolski center (EGŠC) Nova Gorica, Akademski kolegij Ljubljana, Viba film Ljubljana; gradivo Odbora Izvršnega sveta Skupščine SRS za upravo in proračun; Odbor IS za upravo in proračun – seje; Medrepubliški komite za tržišče in cene; Medrepubliški komite za finance, 1976–1978, Medrepubliški komite za področje financ; Medrepubliški komite za področje monetarnega sistema; Medrepubliški komite za področje zunanjetrgovinskega in deviznega sistema – seje; Medrepubliški komite za družbeno planiranje – seje; Zvezni komite za turizem, 1977.

je bilo takrat 6.959 uslužbencev, od tega 874 zdravnikov in 2.620 medicinskih sester.³

Leta 1996 je Vlada Republike Slovenije sprejela sklep o preoblikovanju javnega zavoda Klinični center Ljubljana, na podlagi katerega je svet zavoda sprejel nov statut organizacije. S tema aktoma so bile natančneje opredeljene temeljne dejavnosti kliničnega centra – zdravstvena dejavnost in izobraževalna ter raziskovalna dejavnost. Ustanovitelju – Republiki Sloveniji oziroma Vladi Republike Slovenije v njenem imenu so bila dana večja upravljavska pooblastila kot doslej, funkcija menedžmenta pa je bila razdeljena na generalnega in strokovnega direktorja. S 1. 1. 1998 sta se iz kliničnega centra izločila SPS Psihiatrična klinika in Klinični oddelek za pljučne bolezni in alergijo (Golnik). Konec leta 1998 je imel KC 2.700 postelj in 6.027 zaposlenih. V tem letu se je v KC zdravilo 84.500 bolnikov, v ambulantah pa je bilo opravljenih 670.000 pregledov. Od leta 2000 se je začela pospešeno uveljavljati računalniška tehnologija, tako so zaposleni pridobili pravico do kreiranja in uporabe e-pošte s končnico kclj.si. Leta 2007 je bila končana gradnja 11.500 kvadratnih metrov velike Nevrološke klinike, za katero je bil temeljni kamen položen leta 1997. Začela se je gradnja nove ljubljanske urgence, DTS (Diagnostično-terapevtske službe). Leta 2009 je bila, po 15 letih od začetne pobude civilne pobude, končana gradnja nove Pediatrične klinike v Ljubljani, prav tako sta bili v veliki meri zaključeni dozidava in prenova Klinike za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo (ORL). Leta 2013 je bil na strehi UKC Ljubljana odprt heliport. Heliport pomeni pomembno pridobitev za paciente v celotni državi in tujini, saj bolnike s helikopterji lahko prepeljejo neposredno na UKC Ljubljana in s tem prihranijo življenjsko pomembne sekunde.⁴

Potek gradnje kliničnega centra v Ljubljani na podlagi arhivskega gradiva, ki ga hrani Arhiv Republike Slovenije

Že med samo gradnjo je Republiški sekretariat za finance SRS 13. 12. 1974 sprejel sklep o dodelitvi deviz iz republiških deviznih rezerv Kliničnemu centru Ljubljana v konvertibilni valuti za nabavo medicinske opreme.⁵ Koordinacijska komisija Izvršnega sveta Skupščine SRS za družbene dejavnosti se je na svojih sejah veliko ukvarjala tudi s kliničnim centrom. Tako je pripravila za leto 1973 predlog pogodbe za financiranje dejavnosti kliničnih bolnic in razloge za njeno odklonitev. Prav tako je dala pripombe k financiranju Zdravstvenega doma v Ljubljani v letu 1973. Na sejah 25. 7. 1972 in 26. 7. 1972 pa je komisija dala soglasje za pripojitev klinične bolnišnice za psihiatrijo v Ljubljani h kliničnim bolnicam Ljubljana.⁶

Od Investicijskega sveta za izgradnjo kliničnega centra v Ljubljani so ohranjeni razni zapisniki. 1. seja Investicijskega sveta za izgradnjo kliničnega centra v Ljubljani je bila 20. 10. 1971. Sejni zapisniki vsebujejo več poročil o gradnji za leta 1971–1975, poročila o napredovanju zaključnih del pri dovitvi novih objektov kliničnega centra v Ljubljani za čas 1971–1975, obravnavanje terminskega plana dograditve, poročila o gradnji in financiranju 1971–1975, dodatek k pogodbi o opravljanju bančnih poslov na račun sredstev Slovenije, namenjenih za financiranje izgradnje kliničnega centra. Ohranjen je tudi časopisni članek z naslovom *Čas požira denar – Klinični center v zadnji*

³ Internetni vir: UKC Ljubljana, zgodovinski mejniki, https://www.kclj.si/index.php?dir=/ukc_ljubljana/o_nas/zgodovinski_mejniki. Pridobljeno 1. 2. 2018.

⁴ Internetni vir: UKC Ljubljana, zgodovinski mejniki, https://www.kclj.si/index.php?dir=/ukc_ljubljana/o_nas/zgodovinski_mejniki. Pridobljeno 1. 2. 2018.

⁵ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 12/421.

⁶ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 31/892.

*fazi dograditve – Samo naglica lahko prepreči vedno nove podražitve gradbenih del.*⁷

Sprejet je bil tudi sporazum o spremembah in dopolnitvah sporazuma o financiranju in programu za nadaljnjo gradnjo KC v Ljubljani med Skupščino SRS – Izvršnim svetom, Začasno skupnostjo zdravstvenega zavarovanja in varstva Ljubljana, Kranj, Novo mesto in kliničnimi bolnicami v Ljubljani.

Zanimiva sta tudi časopisna članka *Zopet nova bremena – Gorenjska proti novim obveznostim za gradnjo zdravstvenih ustanov*, 28. februarja (ni letnice); *Poiskati denar – Nujna so dodatna sredstva zaradi podražitev pri gradnji nove klinike – Kaj bo z republiški obveznostmi*, 20. februarja (ni letnice).⁸ To nakazuje, da je vedno primanjkovalo investicijskega denarja, ki so ga prispevale slovenske občine. Vidi se tudi odpor občin do sofinanciranja kliničnega centra. Tu se vidi, da Gorenjska ni bila pripravljena sprejeti obveznosti za financiranje novih zdravstvenih objektov v Sloveniji. Tako stališče je sprejel svet gorenjskih občin ob informaciji o načrtih za graditev nekaterih novih republiških in regionalnih zdravstvenih ustanov. Gorenjska je imela precejšnje obveznosti že pri kliničnih bolnicah v Ljubljani, zato se je otepala novih obveznosti. Pri tem so poudarjali obnovo zdravstvenih objektov na Gorenjskem, predvsem jeseniško bolnišnico, za katero naj bi vsa sredstva zbirali sami. Po drugi strani pa so poslanci obeh zdravstvenih odborov republiške skupščine vztrajali, da se gradnje ne sme ustaviti niti dopustiti, da bi se zavlekla. Zato je bila sklenjena tudi pogodba med Republiškim sekretariatom za finance SRS, Republiškim sekretariatom za zdravstvo in socialno varstvo SRS ter kliničnimi bolnicami v Ljubljani o porabi investicijskih sredstev, ki jih je zagotovila Slovenija kot svoj delež pri financiranju novega objekta kliničnega centra, o izvajanju nadzora nad izgradnjo tega objekta ter o drugih tehničnih vprašanjih med investitorjem in SRS (1971–1976).

V letu 1970 je bila imenovana celo komisija strokovnjakov za oceno poteka gradnje KCL v Ljubljani (3. 8. 1970); Gradbeni center v Ljubljani je napravil tudi analizo o izgradnji I. etape KCL.

Samo gradivo vsebuje tudi zakon⁹ in sporazum o nadaljevanju gradnje, projektiranju gradnje in opremljanju v letu 1971; začetek uporabljanja in obratovanja posteljnega objekta, financiranje gradnje, izvajanje zakona in sporazuma o Onkološkem inštitutu v Ljubljani, priprave za gradnjo medicinske fakultete, plan graditve, seznam dobaviteljev opreme za klinični center, pregled plačanih dotacij občin, shema priprav. Ker objekt še ni bil dokončan, je na Skupščini SR Slovenije 20. 1. 1971 padel predlog, da se izda zakon o dokončanju izgradnje posteljnega in diagnostično-terapevtskega ter komunalno-servisnega objekta kliničnega centra v Ljubljani. Sam zakon o nadaljnji izgradnji je urejal izgradnjo na podlagi odobrenih načrtov v času sprejemanja zakona in ob upoštevanju cen gradbenih storitev in opreme v času sprejema zakona. Investicijska vsota je bila ocenjena na 191,600.000 din. Na podlagi poročil investicijskega sveta, poročila o gradnji in financiranju kliničnega centra v Ljubljani iz junija 1970, finančnega programa za izgradnjo kliničnega centra (spremembe in dopolnitve) iz decembra 1970, gradiva Funkcija in namembnost Kliničnega centra v Ljubljani ter poročila posebne strokovne komisije, ki so jo ustanovili skupaj republiški sekretar za zdravstvo in socialno varstvo, republiški sekretar za finance in republiški sekretar za urbanizem, ki so bili priloga tega predloga zakona. Iz omenjenega je izhajalo, da v okviru teh sredstev te gradnje ni mogoče dokončati. Izračunali so tudi dodatna sredstva:

⁷ »Čas požira denar – Klinični center v zadnji fazi dograditve – Samo naglica lahko prepreči vedno nove podražitve gradbenih del«, *Delo*, 29. 10. 1971 ali 1972 (op. a.).

⁸ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

⁹ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

- I. Povečanje cen za preddela, gradnjo objektov, toplovodno omrežje in opremo 1965–1970: podražitve pri gradnji, prihranki, povečanje cen za opremo 124,958.817 din, kar predstavlja 68 % povečanja.
- II. Razvoj medicine, medicinske tehnike in tehnologije medicinskega dela in vključitev novih delovnih enot – razširitev funkcionalnih prostorov (gradbena, obrtniška in instalacijska dela) 22,671.827 din, oprema 12,977.000 din, skupaj razvoj 35,648.827 din ali 19,4 %.
- III. Podražitve zaradi faktorjev, na katere investitor ni mogel vplivati:
 - a) stroški za posojilo Ljubljanski toplarni v letu 1965 iz sredstev sklada za gradnjo bolnišnic 4,500.000 din;
 - b) dodatni stroški zaradi poteka magistralnega voda skozi objekt DTS 990.000 din;
 - c) stroški za odkup objekta bivše gluhonemnice (takrat ga je uporabljal onkološki inštitut) 2,514.356 din;
 - d) stroški sklada za gradnjo bolnišnic zaradi spremembe projekta posteljnega objekta in stolpnice v blok (dodatna rušenja, dodatna nadomestna stanovanja, večji izkopi, novi projekti itd.) 3,500.000 din.;
 - e) skupaj 11,504.356 din ali 6,3 % povečanja.
- IV. Povečanje investicijskih stroškov zaradi racionalne organizacije prihodnjega dela kliničnih bolnišnic 11,500.000 din ali 6,3 % povečanja. Vsega skupaj 183,612.000 din.

Ker so klinične bolnišnice, kot je razvidno iz omenjenih podatkov, razširile načrtovane kapacitete komunalno-servisnega objekta tudi za potrebe drugih zdravstvenih enot v svojem sestavu, so morale zagotoviti še 11,500.000 din od skupno potrebnega povečanja investicijske vsote za dokončanje teh objektov. Udeleženci izgradnje prve etape naj bi po predlogu zakona zagotovili še 172,112.000 din za dokončanje izgradnje kliničnega centra. Jasno je tudi bilo, da ti objekti ne bodo mogli obratovati brez ustreznega števila zdravstvenih kadrov, za kar bi klinične bolnišnice potrebovale nadaljnjih 11,135.000 din. Enako je veljalo tudi za obratna sredstva, za katera bi potrebovali 18,000.000 din. Skupno bi torej za dokončanje in obratovanje vseh objektov potrebovali 212,747.000 din.

V času izgradnje je prišlo tudi do nekaterih sprememb, to je razširitve objektov, saj je bil investitor klinične bolnišnice v Ljubljani dolžan zagotoviti smotrno naložbo sredstev, ko zakon o prvi etapi izgradnje kliničnega centra v Ljubljani še ni bil v celoti sprejet. V času izgradnje je bilo treba tudi programsko zasnovano prilagoditi novim dosežkom na področju zdravstvenega varstva, kar je zahtevala prilagoditev načrtovanega objekta novim tehnološkim zahtevam. Tudi programsko opremo je bilo treba prilagoditi novim dosežkom na področju zdravstvenega varstva, kar je zahtevalo prilagoditev načrtovanega objekta novim in sodobnim tehnološkim zahtevam. Prav tako se je pokazalo, da je mogoče objekte funkcionalno izrabiti tudi za širše funkcije, kot so bile načrtovane, in je zato predlagatelj skušal razmejiti te obveznosti tako, da je naložil kliničnim bolnišnicam, da tudi same v višini 11,500.000 prispevajo k stroškom povečanja. Tudi posteljni fond se je razširil za 161 postelj, ker je po odobrenih načrtih zagotavljal 1.072 postelj in ne 911 postelj, kakor je bilo določeno v prvem odstavku 3. člena zakona o nadaljnji etapni izgradnji Kliničnega centra v Ljubljani.

Predlagatelj je tudi ugotovil, da je z izgradnjo tako zasnovane prve etape že rešenih precej vprašanj in potreb, ki so bili po zakonu o etapni izgradnji kliničnega centra v Ljubljani preloženi na drugo etapo. Tu gre predvsem za potrebe Onkološkega inštituta, ki naj bi dobil celotni objekt Interne klinike. Investitor je tudi zagotovil, da bo Onkološki inštitut v objektih kliničnega centra za svoje potrebe lahko uporabljal naslednje »skupne službe«: v centralnem operacijskem bloku bo dana možnost, da tudi Onkološki inštitut opravlja zahtevne specialne operacije in se poslužuje skupne anesteziološke in reanimacijske

službe, centralni in specialni laboratoriji s svojimi kapacitetami lahko krijejo tudi znaten del potreb Onkološkega inštituta, rentgenološki inštitut kot centralna rentgenska služba ima tolikšno kapaciteto in aparaturo, da bo lahko pri zgodnjem odkrivanju rakastih obolenj pokrival tudi potrebe Onkološkega inštituta, tudi oddelek na nuklearno medicino je imel v programu svoje dejavnosti številne storitve za potrebe Onkološkega inštituta, sterilizacija in dezinfekcija bi s svojimi kapacitetami lahko krila potrebe vseh klinik, razen infekcijske in otroške, svoje delo pa bi opravljala tudi za Onkološki inštitut. Servisna dejavnost (centralna lekarna, centralna pralnica, centralna kuhinja, centralna delavnica, skladišča, toplovodno in prevodno omrežje, telefon, cevna pošta, razvod medicinskih plinov itd.) bi lahko krila potrebe novega Onkološkega inštituta.¹⁰

Predlagatelji so zahtevali nov zakon in ne spremembe takrat veljavnega zakona o etapni izgradnji Kliničnega centra v Ljubljani. Ta zakon naj bi uredil realizacijo, to je dokončanje objektov, ki se gradijo po tem zakonu. V zakonu o nadaljnji etapni izgradnji Kliničnega centra v Ljubljani novi zakon spreminja samo nekatere določbe, kot so: število bolniških postelj, višino skupne investicijske vsote, kliničnim bolnišnicam se nalaga, da tudi same prispevajo k celotni investiciji, poleg sredstev za izgradnjo se zagotavljajo tudi sredstva za obratovanje, ureditev razmerij med udeleženci, tudi rok izgradnje teh objektov se spremeni.

Sam zakon z dne 20. 1. 1971 se glasi Zakon o dokončanju izgradnje posteljnega ter diagnostično-terapevtskega in komunalno-servisnega objekta Kliničnega centra v Ljubljani. Urejal pa je financiranje dograditve posteljnega ter diagnostično-terapevtskega in komunalno-servisnega objekta Kliničnega centra v Ljubljani, ki se je gradil na podlagi zakona o nadaljnji etapni izgradnji Kliničnega centra v Ljubljani (Uradni list SRS, št. 22/66) ter odloka o finančnem programu za sofinanciranje prve in druge faze prve etape graditve kliničnega centra v Ljubljani (Uradni list SRS, št. 42/66) ter Odloka o finančnem programu za sofinanciranje tretje faze prve etape graditve Kliničnega centra v Ljubljani (Uradni list SRS, št. 32/68). Po tem zakonu je bila predvidena celotna investicijska vsota 404,347.000 din. Zakon o nadaljnji etapni izgradnji je za izgradnjo prve etape določil 191,600.000 din, torej so bila potrebna dodatna sredstva v višini 212,747.000 din. Po zakonu so bile klinične bolnice dolžne zagotoviti 11,500.000 din, ker so razširile načrtovane kapacitete komunalno-servisnega objekta tudi za potrebe drugih zdravstvenih enot v svojem sestavu. Udeleženci financiranja po zakonu o nadaljnji etapni izgradnji kliničnega centra v Ljubljani so bili dolžni zagotoviti dodatna sredstva v višini 201,247.000 din. Ta sredstva zajemajo 172,112.000 din za dograditev teh objektov, 11,135.000 din za vzgojo kadrov, ki bodo delali v objektih in deloma za njihova stanovanja, ter 18,000.000 din za obratna sredstva, ki bodo šele omogočila obratovanje. SR Slovenija se je zavezala, da bo zagotovila 40 % od potrebnih dodatnih sredstev v višini 201,247.000 din, to je 80,498.800 din, ki bi jih morala zagotoviti do konca leta 1973. Klinične bolnice pa bi morale skleniti družbeni dogovor, h kateremu bi pritegnile skupnosti zdravstvenega zavarovanja na svojem območju in občine. Na podlagi tega družbenega dogovora bi ti udeleženci zagotovili 60 % od potrebnih dodatnih sredstev 201,247.000 din, to je 120.748.200 din.

Klinične bolnice so 29. 3. 1973 izdale tudi poročilo kliničnih bolnic v Ljubljani o gradnji in financiranju kliničnega centra do 28. 2. 1973 oziroma do 31. 12. 1972 (finančni del). Tu v Pregledu plačanih dotacij za prvo in drugo fazo gradnje Kliničnega centra do 31. 12. 1972 vidimo, da so občine bolj ali manj izpolnjevale obveznosti po pogodbi za leto 1966–1977 in plačale do 31. 12. 1972, pri čemer so kot največji neplačniki izstopale Občina Črnomelj s 573.820,00, Občina Hrastnik z 2.565,00, Občina Logatec s 7.618,00, Občina Novo mesto z 245.774,20, Občina Radovljica z 29.613,20,

¹⁰ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

Občina Ribnica s 15.626,50, Občina Trebnje s 529.162,00, Občina Vrhnika s 4.960,00, Občina Zagorje z 49.965,30, Občina Kamnik z 49,90, Občina Kočevje s 50,30 in Občina Kranj s 173,60 din neplačanih obveznosti. Skupaj je bilo neplačanih obveznosti občin 1,344.197,00 din. Pri pregledu plačanih dotacij za tretjo fazo gradnje kliničnega centra po stanju 31.12.1972 je dolg občin še narasel na 1,447.395,81 din. Neplačniki so bile skoraj vse občine razen Cerknice, Kočevja, Litije, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Moste, Ljubljana Šiška in Ljubljana Vič, Ribnica in Vrhnika. Investicijski svet za izgradnjo Kliničnega centra v Ljubljani je sprejel omenjeno poročilo, vendar je kljub temu ocenil, da so v poročilu preskromno prikazana prizadevanja in ukrepi kliničnih bolnic za pravočasno izgradnjo kliničnega centra in za dosledno uresničitev investicijskega programa, da so premalo prikazani številni napor kliničnih bolnic in rezultati pri zadrževanju investicije v okviru odobrenega finančnega načrta z racionalnejšimi izvedbami in tudi z opustitvijo nekaterih za funkcionalnost objekta nebitnih del in opreme. Investicijski svet je pozitivno ocenil tudi ukrepe, kot so dolgoročno sklepanje pogodb, arbitražni postopki za spremembo cen in drugi, s katerimi je bilo onemogočeno prekoračenje odobrenih investicijskih sredstev. Prav tako je bil dosežen velik korak pri izobraževanju in zagotavljanju potrebnih kadrov v kliničnem centru.¹¹

Prav tako gradivo vsebuje še kartice za knjiženje – grupna kartica, dejanska rezerva.¹²

Glede opreme je bilo treba zagotoviti tudi devizna sredstva. Gradivo vsebuje tudi seznam potrebnih deviznih sredstev za nakup opreme v letu 1972, odplačilni program za SIEMENS in potrebna devizna sredstva po letih in vrsti valut za obdobje 1972–1977; v letu 1971 so bila zagotovljena tudi devizna sredstva za financiranje uvozne opreme Kliničnega centra v Ljubljani.¹³

Klinične bolnice Ljubljane so z Ljubljansko banko Ljubljana sklenile tudi investicijski kredit. Glede virov financiranja izgradnje KCL je bilo v obdobju 1971–1975 več predlogov. Že leta 1968 so napravili plan gradnje KCL, predvidena porabljen in manjkajoča sredstva. Med Kreditno banko in Hranilnico Ljubljana ter kliničnimi bolnicami Ljubljana je bila 16. 7. 1968 sklenjena tudi pogodba o investicijskem posojilu. Sprejetih je bilo tudi več odlokov o finančnem programu za sofinanciranje raznih faz etapne graditve Kliničnega centra v Ljubljani.

23. 1. 1974 je bil sprejet sporazum o spremembah sporazuma o financiranju in programu za nadaljnjo gradnjo kliničnega centra v Ljubljani z zagotovitvijo dodatnih sredstev med SRS, ki jo zastopa Izvršni svet Skupščine, 22,411.263 din, Začasno skupnostjo zdravstvenega zavarovanja in varstva Ljubljana 26,957.394 din, Začasno skupnostjo zdravstvenega zavarovanja in varstva Kranj 5,634.194 din, Začasno skupnostjo zdravstvenega zavarovanja in varstva Novo mesto 1,025.316 din in kliničnimi bolnicami v Ljubljani 25,091.000 din.¹⁴

Republiški sekretariat za finance je pripravil tudi primerjalni pregled odplačevanja sanacijskih kreditov klinične bolnice Ljubljana – po pogodbenih obveznostih republike do banke, po predlogu kliničnih bolnic v razmerju do republike, letne razlike v škodo oziroma korist republike.¹⁵

¹¹ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

¹² SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 74/2069.

¹³ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 74/2082.

¹⁴ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

¹⁵ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 71/2026.

Sofinanciranje in adaptacija bolnišnic

Onkološki inštitut v Ljubljani

Upravičenost same gradnje so povzročile ponovne razprave v strokovnih forumih o konceptu onkološke službe v Sloveniji in vključevanju Onkološkega inštituta v klinični center. O teh vprašanih sta razpravljala medicinski svet kliničnih bolnic v Ljubljani dne 19. 6. 1970 in Republiški zdravstveni center (RZC) dne 25. 6. 1970. Stališča in sklepi obeh forumov so skoraj identični. Načelno potrjujejo koncept Onkološkega inštituta, poudarjajo pa potrebo po čim tesnejši funkcionalni integraciji tega inštituta s kliničnim centrom in medsebojno usklajitev dejavnosti in servisnih služb tako, da bi bile vse kapacitete čim racionalnejše izkoriščene in da ne bi na nobenem področju prišlo do neekonomičnega dupliranja.¹⁶ Stališča obeh strokovnih organov pa niso razrešila nesoglasij, ki so se pokazala ob odločanju glede najustreznejše lokacije za teleradioterapevtski (TRT) objekt inštituta. Klinične bolnice so predlagale, da se ta objekt gradi na levem bregu Ljubljanice na zemljišču ob interni kliniki, kjer so bile tedaj kuhinja, pralnica, sterilizacija, tehnične delavnice in kotlovnica, onkološki inštitut pa je vztrajal pri lokaciji na desnem bregu Ljubljanice (med Povšetovo in Poljansko cesto), ki je bila že odobrena leta 1964 in nato leta 1967 ter 1968. Sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS je 21. 10. 1969 imenoval komisijo za določitev lokacije, ki pa ni zavzela nobenega stališča, ker ni razpolagala z dokumentacijo, kako bo izgradnja kliničnega centra vplivala na investicijski program novega inštituta in ker še ni bil izdelan idejni projekt za lokacijo Onkološkega inštituta tudi na levi strani Ljubljanice. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS se je zato obrnil na Urbanistični inštitut, ki je 5. 8. 1970 tudi sprejel nalogo in zanj dobil od naročnika izhodišča, ki so temeljila na sklepih RZC in o katerih so se sporazumeli s kliničnimi bolnicami in Onkološkim inštitutom.

Urbanistični inštitut SRS je oktobra 1970 predložil ekspertizo teleradioterapevtskega objekta Onkološkega inštituta v Ljubljani. Pri tem nakazuje tri možnosti:

1. TRT naj bi se zgradil na desnem bregu Ljubljanice, če program Onkološkega inštituta ne bi doživel bistvenih sprememb, za povezavo tega objekta s provizornim hospitalom onkološkega inštituta pa se uredi koridor čez Ljubljanico;
2. Če pa bi se program Onkološkega inštituta bistveno spremenil v smislu, da se njegovi elementi bolj integrirajo v druge enote kliničnega centra, naj bi se objekt TRT lociral na levem bregu Ljubljanice;
3. TRT naj bi se zgradil na levi strani Ljubljanice, novi hospital onkološkega inštituta pa na desni, objekt TRT in hospital pa bi povezal most čez Ljubljanico.

Po mnenju Urbanističnega inštituta SRS naj bi bili stroški gradnje na obeh lokacija približno enaki. Inštitut se v svojih priporočilih ni opredelil izključno za eno lokacijo, ampak je pogojeval svojo oceno na koncept in program novega onkološkega inštituta in na stopnjo integracije njegovih dejavnosti v enote in skupne službe kliničnega centra. Ker ni prišlo do zbližanja stališč tudi na sestanku vseh vpletenih 29. 1. 1971, je bil podan predlog, da se za investicijski program objekta pripravi investicijska dokumentacija za alternativni lokaciji.

Medicinski svet Kliničnih bolnic Ljubljana je 19. 6. 1970 sprejel tudi strokovne programske osnove za gradnjo novega onkološkega inštituta. 20. 1. 1971 je bil sprejet Zakon o dokončanju izgradnje posteljnega ter diagnostično-terapevtskega in komunalno-servisnega objekta KCL. Prav tako je bil 5. 2. 1971 spre-

¹⁶ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 45/1213.

jet Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o nadaljnji gradnji Kliničnega centra v Ljubljani. Klinične bolnice Ljubljana so podale mnenje o idejni zasnovi za gradnjo objekta TRT Onkološkega inštituta. Podano je tudi poročilo o rezultatih presoje investicijskega programa za izgradnjo teleradioterapevskega objekta Onkološkega inštituta v Ljubljani, 20. 6. 1973; v gradivu je tudi pogodba o delnem inženiringu za izgradnjo objekta TRT Onkološkega inštituta iz 18. 7. 1973; podana je tudi pogodba med Onkološkim inštitutom Ljubljana in Kliničnimi bolnicami Ljubljana – Klinični center o gradnji Onkološkega inštituta Ljubljana.¹⁷

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS je 17. 2. 1972 sprejel odlok o finančnem programu sofinanciranja adaptacije hospitalnih in ambulantnih prostorov bivše interne klinike za potrebe Onkološkega inštituta v Ljubljani, 17. 2. 1972.¹⁸

O Onkološkem inštitutu hranimo še samo izgradnjo in mnenje Republiškega urbanističnega inšpektorata, to je ekspertizo o lokaciji teleradioterapevskega onkološkega inštituta v Ljubljani v fondu AS 710 Republiški komite za varstvo okolja in urejanju prostora.¹⁹

Medicinska fakulteta – Predklinični inštitut

V letu 1973 je bila napravljena tehniška dokumentacija predkliničnih inštitutov.²⁰ Priprave na gradnjo I. etape so se začele septembra 1973. Sama informacija o možnostih za začetek pripravljanih del na območju bodočih predkliničnih inštitutov medicinske fakultete sega v leto 1974 (24. 5. 1974). Sama priprava predloga odloka o udeležbi SRS pri financiranju Onkološkega inštituta pa sega že v leto 1972, 5. 5. 1972.²¹ Napravljen je bil tudi investicijski program za izgradnjo objekta TRT Onkološkega inštituta v Ljubljani in predlog za sanacijo objekta in prošnja za dodelitev sredstev za nujna sanacijska in obnovitvena dela v stavbi A »šenpeterska kasarna« (14. 12. 1972). O onkološkem inštitutu je napravljen tudi elaborat, ki vsebuje: Zakon in sporazum o nadaljevanju gradnje KD in o dopolnitvi investicijskega programa; II. Projektiranje, gradnja in opremljanje v letu 1971; IV. Začetek uporabljanja in obratovanja posteljnega objekta; V. Izvajanje zakona in sporazuma o onkološkem inštitutu v Ljubljani; Priprave za izgradnjo Medicinske fakultete; VI. Plan graditve in usposabljanja KC v letu 1972; Priloge: I. Seznam dobaviteljev opreme za Klinični center; II. Pregled plačanih dotacij občin za I. in II. fazo izgradnje kliničnega centra na dan 31. 12. 1971; III. Pregled plačanih dotacij občin za III. fazo izgradnje Kliničnega centra dne 31. 12. 1971; IV. Shema priprav odločitev in izvajanja del pri izgradnji KC.²² Tudi v zadevi Medicinske fakultete je bila ustanovljena Komisija za proučitev in uskladitev nekaterih odprtih vprašanj pri izgradnji predkliničnih inštitutov Medicinske fakultete.²³ Republiški sekretariat za finance SRS je v letu 1973 tudi prevzel vso izvedbeno tehnično dokumentacijo za gradnjo medicinske fakultete. Klinične bolnice so podale tudi predlog za financiranje I. faze predkliničnih inštitutov in tudi strukturo investicijskih stroškov. Študentje medicinske fakultete v Ljubljani so na redni letni skupščini 7. 12. 1973 tudi podali odprto pismo slovenski javnosti, in sicer opozorilo na nevezdržne razmere v predkliničnih inštitutih Medicinske fakultete. Investicijski zavod za izgradnjo Trga revolucije Ljubljana pa je podal Poročilo o strokovni presoji izvedbene tehnične dokumentacije za gradnjo I. faze Medicin-

¹⁷ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 12/421.88/2419.

¹⁸ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 89/2425.

¹⁹ SI AS 710, Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora SRS, a. e. 7/41.

²⁰ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 71/2043, 72/2044, 72/2046.

²¹ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 88/2419.

²² SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 89/2425.

²³ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 89/2429.

ske fakultete – predklinični inštituti v Ljubljani. Republiški sekretariat za finance SRS je tudi pregledal tehnično dokumentacijo za gradnjo I. faze, Klinične bolnice Ljubljana pa so podale pojasnila in stališča k oceni glavnega projekta za I. fazo gradnje predkliničnih inštitutov 1973. Gradivo vsebuje tudi glavni projekt za izgradnjo predkliničnih inštitutov I. faza Medicinske fakultete. Glede gradnje predkliničnih inštitutov Medicinske fakultete se je z dopisom oglasila tudi Zveza Študentov Jugoslavije – Študentski svet Medicinske fakultete. Republiški medicinski svet pa je sprejel sklep in poročilo o pregledu projekta Medicinska fakulteta I. faza, 24. 5. 1973. Z dne 23. 5. 1973 je tudi podana informacija o možnostih za začetek pripravljanih del na območju bodočih predkliničnih inštitutov. Prav tako je podano poročilo o odobrenih in porabljenih sredstvih do leta 1973. Republiški sekretariat za prosveto in kulturo je tudi podal kratko informacijo o investicijskih pripravah za gradnjo predkliničnih inštitutov Medicinske fakultete v Ljubljani. V gradivu je tudi glavni projekt za izgradnjo predkliničnih inštitutov I. faza medicinske fakultete 10. 4. 1973, dodatna finančna sredstva za izdelavo glavnega projekta 6. 4. 1973, računi; prav tako je ohranjena pogodba med Medicinsko fakulteto in kliničnimi bolnicami za opravljanje nalog in del pri graditvi predkliničnih inštitutov fakultete, 1971; podan je predračun stroškov za preddela in zemeljskoraziskovalna dela, 11. 11. 1972; napravljena je bila dinamika investiranja v gradnjo 3. 4. 1972; dodeljeno je bilo zemljišče za zgraditev poslovne zgradbe v zazidalnem območju BI-2/1, 6. 3. 1972; napravljena je bila pogodba med fakulteto in kliničnimi bolnicami o sodelovanju pri gradnji I. faze, 19. 1. 1972; ohranjena je pogodba med obema: ohranjena pogodba je o izgradnji Medicinske fakultete Ljubljana – PRO MEMORIA 15. 12. 1971, pogodba o opravljanju nalog in del pri graditvi predkliničnih inštitutov fakultete. Republiški sekretariat za prosveto in kulturo SRS je 5. 1. 1972 dal pripombe k idejnemu projektu za program I. faze gradnje predkliničnih inštitutov. Za potrebe Medicinske fakultete je šlo tudi za odkup upravne zgradbe GRADIS, 16. 12. 1971; z Gradbenim centrom Slovenije je bila 7. 7. 1971 sklenjena pogodba za izdelavo idejnega projekta za Teoretske inštitute medicinske fakultete (TIMPF) v Ljubljani; Republiški sekretariat za prosveto in kulturo SRS je dal tudi soglasje h gradbenemu programu medicinske fakultete zaradi priprave lokacijske dokumentacije, 24. 6. 1971. Zanimiv je tudi časopisni članek *Kdaj medicinska fakulteta?* Gradivo vsebuje tudi projekt električne instalacije, tloris etaže, luč, idejni telefonski razvod.²⁴

Splošna bolnišnica Maribor

Sama izgradnja se je vršila 1970–1974. SR Slovenija je zagotovila investicijska sredstva za dograditev Splošne bolnišnice Maribor. Napravljen je bil program fazne izgradnje investicijskih objektov, financiranje fazne izgradnje in terminski plan izgradnje. Ustanovljen je bil tudi Odbor za izgradnjo Splošne bolnišnice v Mariboru. Zanimivi so sklepi sej Odbora za izgradnjo Splošne bolnišnice v Mariboru pri Skupščini Občine Maribor z dne 28. 6. 1973. Odbor je na VII. Redni seji sprejel sklep, ki je določal prispevek za obvezne oblike zdravstvenega varstva in za pravice iz zdravstvenega zavarovanja, ki so določene s statutom skupnosti; tabela 1 – Dinamika zbiranja denarnih sredstev; tabela 2 – Dinamika koriščenja investicijskih sredstev; tabela 3 – Uskladitev priliva in koriščenja denarnih sredstev; terminski plan izgradnje Splošne bolnišnice Maribor – priloga 4; priloga 5 – Predračunska vrednost tipske opreme za funkcionalni trakt; priloga 6 – Predračunska vrednost investicijskih objektov.²⁵

²⁴ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 97/2656, 2657, 98/2658, 2659, 121/3759.

²⁵ SI AS 1116, Ministrstvo za finance, a. e. 122/3809.

Adaptacija in gradnja drugih bolnišnic

Izvršni svet Skupščine SRS je dal v letu 1972 tudi sklep o soglasju za izvedbeni projekt za adaptacijo interne klinike za potrebe Onkološkega inštituta v Ljubljani, 21. 3. 1972, sklep o investicijskem programu in idejnem projektom graditve Splošne bolnišnice v Murski Soboti, 22. 3. 1972, sklep o soglasju k investicijskemu programu in idejnem projektom gradnje Splošne bolnišnice v Novi Gorici, 22. 3. 1972, sklep o soglasju k investicijskemu programu graditve Splošne bolnišnice v Mariboru, 22. 3. 1972; Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS je v letu 1972 napravil investicijski program za bolnice, sprejel odloke o sofinanciranju bolnišnic – določil dinamiko sofinanciranja iz republiških proračunskih sredstev.

Fondi, v katerih se nahaja tehnična dokumentacija

- ◊ SI AS 710 Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora 1971–1992;
- ◊ SI AS 1265 Republiški komite za industrijo in gradbeništvo SRS 1971–1982;
- ◊ SI AS 286 Komisija za revizijo projektov LRS 1945–1965;
- ◊ SI AS 1213 Republiški sekretariat za gospodarstvo SRS 1948–1974;
- ◊ SI AS 1116 Ministrstvo za finance.

Zaključek

Sama gradnja kliničnega centra v Ljubljani se je res začela šele leta 1966, toda že pred tem Ljubljana ni bila brez bolnišnice. Jožef II. se je leta 1786 zavzel za ustanovitev bolnišnice v Ljubljani. Čez dve leti je sledil odlok o ustanovitvi Civilne bolnice v Ljubljani. Po odhodu Francozov l. 1813 jo je prevzela mestna občina, l. 1849 pa dežela Kranjska. L. 1865 je bila odprta otroška bolnišnica v Poljanah, ki pa je bila premajhna, zato je deželni zbor sprejel odločitev o gradnji nove Deželne bolnice, ki je bila dokončana 1895. Med obema vojnoma je prešla pod ljubljansko mestno upravo, ko so tudi napravili načrte za njeno širitev. Po letu 1945 se je situacija popravila. Šele 1966. se je začela gradnja osrednje stavbe kliničnega centra, ki je trajala 10 let z naslednjimi težavami: od financiranja, izobraževanja, porabe investicijskega denarja, do negodovanja nekaterih občin v zvezi s sofinanciranjem, posebno gorenjskih občin, češ da imajo jeseniško bolnico, ki jo je treba vzdrževati in razvijati. Problem je bil tudi zagotavljanje deviznih sredstev za nakup opreme. Slovesna otvoritev je bila 29. 11. 1975. Problemi so nastali tudi v zvezi z gradnjo Onkološkega inštituta v Ljubljani, saj ni bilo enotnega mnenja o tem, na katerem bregu Ljubljanice naj ga postavijo, da bi imel na razpolago tudi oddelke (laboratorij itd.) na Kliničnem centru. V letu 1973 je bila napravljena tehniška dokumentacija predkliničnih inštitutov. Priprave na gradnjo I. etape so se začele septembra 1973. Sama izgradnja Splošne bolnice Maribor se je vršila 1970–1974. Sredstva je zagotovila Slovenija. Tudi tu je bil ustanovljen Odbor za izgradnjo Splošne bolnišnice Maribor pri Skupščini občine Maribor, ki je določil sklep o določitvi prispevka za obvezne oblike zdravstvenega varstva in pravice iz zdravstvenega zavarovanja. V letu 1972 so bili dani sklepi Izvršnega sveta o soglasju za adaptacijo interne klinike za potrebe Onkološkega inštituta v Ljubljani, investicijskem programu in idejnem projektom graditve Splošne bolnišnice v Murski Soboti, k investicijskemu programu in idejnem projektom gradnje Splošne bolnišnice v Novi Gorici, k soglasju in investicijskemu programu graditve Splošne bolnišnice v Mariboru. Leto 1972 pomeni prelomno leto v sofinanciranju bolnišnic po Sloveniji iz republiških proračunskih sredstev.

VIRI IN LITERATURA

ARHIVSKI VIRI

AS – Arhiv Republike Slovenije

- ◊ SI AS 710 – Republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora SRS a. e. 7/41.
- ◊ SI AS 1116 – Ministrstvo za finance, a. e. 12/421, 31/892, 45/1213, 74/2069, 74/2082, 71/2026, 88/2419, 89/2425, 71/2043, 72/2044; 72/2046, 88/2419, 89/2425, 89/2429, 97/2656, 97/2657, 98/2658, 2659, 121/3759, 122/3809.

MP – Ministrstvo za pravosodje

- ◊ Ministrstvo za pravosodje RS, Personalna mapa, št. 1/a-20/75.

INTERNETNI VIRI

UKC Ljubljana, zgodovinski mejniki: https://www.kclj.si/index.php?dir=/ukc_ljubljana/o_nas/zgodovinski_mejniki. Pridobljeno 1. 2. 2018.

SUMMARY

THE CONSTRUCTION OF UNIVERSITY MEDICAL CENTRE LJUBLJANA 1966-1975 ARCHIVAL RECORDS ON THE UNIVERSITY MEDICAL CENTRE LJUBLJANA

The construction of University Medical Centre started in 1966. However, Ljubljana had a hospital before it. In 1786, Joseph II. advocated for the establishment of a hospital in Ljubljana and the Civil Hospital was established. After the French departed in 1813, the hospital was first supervised by the municipality, and after 1849 by the province of Carniola. In 1865, the pediatric hospital in Poljane was opened, but it was too small, therefore the provincial parliament adopted a decision on the construction of the new Provincial hospital which was built in 1895. During both wars, it was brought under Ljubljana municipal administration. The construction of the main building of Medical Centre did not begin before 1966, it lasted for 10 years and encountered many difficulties, namely those related to financing, education, spending investment money, unwillingness of municipalities to contribute, municipality of Upper Carniola was especially resistant on the grounds of having to maintain and develop hospital in Jesenice. The provision of foreign exchange for the acquisition of equipment was also problematic. Formal opening took place on November 29th, 1975. Problems also arose during the construction of the Institute of Oncology in Ljubljana. Technical documentation of the Pre-clinic Institutes was created in 1973. In 1972, the consents for the adaptation were given and investment programs were prepared for the Institute of Oncology in Ljubljana, Murska Sobota General Hospital, Nova Gorica General Hospital, and Maribor General Hospital. The year 1972 was a turning point for co-financing hospitals in Slovenia from national budget funds.